

คำยืมภาษาจีน

อ.ดร.เสวลักษณ์ แซ่ลี่

ความเป็นมาของคำยืมภาษาจีน

- ไทยกับจีนมีการติดต่อสัมพันธ์ทางการทูตมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย มีคณะทูตจีนเข้ามากรุงสุโขทัย 3 ครั้ง ส่วนไทยก็ส่งทูตไปเมืองจีนหลายครั้ง คนจีนเข้ามาทำการค้าขายโดยเฉพาะเครื่องปั้นดินเผา ช่างต่อเรือสำเภาและพ่อค้าต่างๆ ได้เข้ามาอยู่ในเมืองไทยอย่างต่อเนื่องหรือถาวรแล้ว
- สมัยอยุธยาคนจีนเข้ามามากขึ้นเพราะการชักชวนของญาติพี่น้อง พ่อค้าจีนเข้ามารับใช้รัฐบาลและขุนนางไทยทำการค้าโดยการเป็นพ่อค้า เป็นพนักงานเดินเรือ และช่างต่อเรือ มีเงินจ่ายภาษี ทำให้เมืองไทยเจริญรุ่งเรืองขึ้น

- สมัยธนบุรีถึงรัตนโกสินทร์ ชาวจีนยังคงอพยพเข้ามาอย่างต่อเนื่องด้วยเหตุที่ประเทศจีนมีประชากรมาก มีการแต่งงานกับคนไทย มีการผสมผสานด้านวัฒนธรรม และประเพณีต่างๆ
- การยืมคำจีนบางคำเข้ามาใช้ในภาษาไทย จึงเป็นเรื่องที่น่าจะเกิดขึ้นนานแล้ว ส่วนใหญ่เป็นสำเนียงแต้จิ๋ว และมักเป็นคำเรียกสิ่งของเครื่องใช้ อาหาร พืช ผัก ผลไม้ รวมทั้งคำที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมจีน
- เราใช้คำจีนเป็นภาษาพูด แต่ไม่นิยมใช้เป็นภาษาเขียน นอกจากคำบางคำที่ใช้ในวรรณคดี

ลักษณะของภาษาจีนเปรียบเทียบกับภาษาไทย

ภาษาจีน

1. ภาษาจีนอยู่ในตระกูลภาษาจีน-ทิเบต (**Sino-Tibetan**)
2. ภาษาจีนเป็นภาษาคำโดด ไม่มีการเปลี่ยนรูปคำเพื่อแสดงลักษณะทางไวยากรณ์

ภาษาไทย

1. ภาษาไทยเป็นภาษาตระกูลไท (**Tai**)
2. ภาษาไทยเป็นภาษาคำโดด

ลักษณะของภาษาจีนเปรียบเทียบกับภาษาไทย

ภาษาจีน

3. การเรียงคำในภาษาจีนเป็นแบบคำขยายอยู่ข้างหน้าคำหลัก เช่น ไปยเซี่ยน จับฉ่าย
4. ภาษาจีนเป็นภาษามีวรรณยุกต์ (**tonal language**) เช่น ชุน (หลาน), ชุน (หน่อไม้), ชุน (กำหนดวันไหว้บรรพบุรุษภายใน 100 วัน)

ภาษาไทย

3. ภาษาไทยมีการเรียงคำแบบคำหลักอยู่ข้างหน้าคำขยาย เช่น แกงเผ็ด น้ำผึ้ง
4. ภาษาไทยเป็นภาษามีวรรณยุกต์เช่นกัน

ลักษณะคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

1. มักเป็นคำที่มีเสียงวรรณยุกต์ตรีหรือจัตวาซึ่งมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง
2. คำยืมภาษาจีนส่วนมากเป็นคำที่มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง คือ ก จ ต บ ป อ มากกว่าพยัญชนะต้นอื่นๆ และมีการเพิ่มรูปวรรณยุกต์ตรีหรือจัตวาลงในคำนั้นๆ ด้วย
3. คำที่มีสระประสมเสียงสั้น เอียะ และ อัวะ ปรากฏใช้อยู่ในภาษาไทย เฉพาะคำเลียนเสียง เช่น เพียะ เปียะ ผัวะ หรือคำขยาย เช่น เตียะ เตี้ยะ จัวะ นอกจากนี้เป็นคำยืมจากภาษาจีน

การใช้คำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

1. คำเรียกชื่ออาหาร
2. คำเรียกชื่อพืช ผัก ผลไม้
3. คำเรียกสิ่งของเครื่องใช้
4. คำเรียกเครื่องแต่งกาย
5. คำเรียกญาติ
6. คำเรียกสิ่งก่อสร้างและสถานที่
7. คำเรียกเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม
8. คำกริยาบางคำ

การกลายความหมายของคำยืมภาษาจีน

1. ความหมายคงเดิม เช่น

กอดื้อยะ (แผ่นยาจีนมีซี่ผึ้งสำหรับปิดฝีหรือปิดแก้ฟกช้ำปวดเมื่อย)

เก๊กฮวย (ดอกเบญจมาศหนู)

จ้อ (นั่ง)

เตี้ย (พอ)

หมี่ (แป้งซึ่งทำเป็นเส้นเล็กๆ แล้วตากแห้ง)

การกลายความหมายของคำยืมภาษาจีน

2. ความหมายแคบเข้า เช่น

ก๊วย (คนเลวทราม) เดิมใช้ **กั๋ว** (ญาติพี่ ปิตาจ ชั่วร้าย อุบาทว์ คนเลวทราม)

แมะ (จับชีพจรเพื่อตรวจโรค) เดิมใช้ **แมะ** (ชีพจร จับชีพจรเพื่อตรวจโรค)

สี๊กัก (สีแยก) เดิมใช้ **ซี้กัก** (สีแยก สีมุม สีเหลี่ยม สีแฉก)

จิ้นแส/ชินแส (หมอ ครู) เดิมใช้ **ชิงแซ** (หมอ ครู คุณท่าน นาย)

เซ็งลี่ (ค้าขายในทางเก็งกำไร) เดิมใช้ **เซงลี่** (การค้า การค้าขาย)

การกลายความหมายของคำยืมภาษาจีน

3. ความหมายกว้างออก เช่น

จ๋าฉา (ชื่อเรียกไม้เนื้ออ่อนที่ใช้ทำหีบบรรจุของมาจากประเทศ
หนาว ไม้เหล่านี้โดยมากเป็นจำพวกไม้สน) เดิมใช้ **ชำชำ** (ไม้สนชนิดหนึ่ง)

ซาลาเปา (ขนมชนิดหนึ่งของจีน ทำด้วยแป้งสาลี ปั้นเป็นลูกกลม
มีไส้ทั้งหวานและเค็ม ไส้หวานทำด้วยถั่วหรือฟัก ไส้เค็มทำด้วยหมูสับหรือ
หมูแดง) เดิมใช้ **ซอลอเปา** (ซาลาเปาสีเหลือง ไม่มีไส้)

โผ (บัญญัติหรือบันทึก) เดิมใช้ **โผว** (บัญญัติ)

พระบัญญัติ (ต่อสู้กัน) เดิมใช้ **พระบัญญัติ** (ชกต่อยกัน ตีรันฟันแทงกัน)

การกลายความหมายของคำยืมภาษาจีน

4. ความหมายย้ายที่ เช่น

ก๊วน (ช่อง แหล่งน้ำเลงเหล่า กลุ่มที่สนิทกันมาก) เดิมใช้ **ก้วง**
(สำนัก โรง สถาน หอ ร้าน)

เกาเหลา (แกง มีลักษณะอย่างแกงจืด คือไม่ใช่แกงเผ็ด) เดิมใช้
เกาเล่า (ตึกสูง)

ซึ่ม (ผู้หญิงจีนมีอายุ) เดิมใช้ **ซิม** (อาสะไก่)

ตี (เด็กผู้ชายจีน) เดิมใช้ **ตี** (น้องชาย)

เอี่ยม (ผ้าคาดอกของเด็กเล็ก) เดิมใช้ **เอี่ยม** (ปิด บัง คลุม)

วัลยา ช้างขวัญยืน และคณะ. (2549). **บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 2 : คำ การสร้างคำ และการยืมคำ**. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.